

УДК 159.9:61

Камінська Ія Петрівна, викладач кафедри іноземних мов Національного медичного університету імені О.О.Богомольця

e-mail: kamshik@ukr.net

**ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ
ДЕОНТОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ МЕДИКІВ В УМОВАХ
АНГЛОМОВНОГО НАВЧАННЯ**

Анотація

У статті розглядається проблема організації експериментального навчання англійської мови, спрямованого на формування деонтологічної культури майбутніх медиків в умовах англomовного навчання. Висвітлюється аналіз досліджень і публікацій проблеми формування різних аспектів деонтологічної культури в процесі вивчення іноземних мов. При створенні програми експериментального навчання, встановлено можливості навчальної програми англійської мови, передбачено основні види і методи навчання, які викликають найбільший інтерес. За допомогою цих методів у процесі навчання англійської мови студенти зможуть не лише опанувати деонтологічні знання, а й використовувати їх у майбутній лікувально-діагностичній та профілактично-реабілітаційній роботі. Визначено логіку розробки експериментальної розвивальної програми з метою формування деонтологічної культури майбутніх медиків у процесі вивчення англійської мови. Описані доцільні методи формування деонтологічної культури майбутніх медиків, які включенні в методичку викладання іноземної мови. Розроблені типові ситуації, характерні для професійної комунікації, які б створювали вмотивовану потребу в ініомовному спілкуванні і наближали процес навчання до майбутнього професійного спілкування. Розкриваються психолого-педагогічні умови формування деонтологічної компетентності майбутніх медиків.

Ключові слова: *деонтологічна культура, англійська мова, психологічні умови, педагогічні умови, майбутні медики.*

Каминская Ия Петровна, преподаватель кафедры иностранных языков
Национального медицинского университета имени А.А. Богомольца

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ УСЛОВИЯ ФОРМИРОВАНИЕ ДЕОНТОЛОГИЧЕСКИМИ КУЛЬТУРЫ БУДУЩИХ МЕДИКОВ В УСЛОВИЯХ АНГЛОЯЗЫЧНОГО ОБУЧЕНИЯ

Аннотация

В статье рассматривается проблема организации экспериментального обучения английскому языку, направленного на формирование деонтологической культуры будущих медиков в условиях англоязычного обучения. Освещается анализ исследований и публикаций проблемы формирования различных аспектов деонтологической культуры в процессе изучения иностранных языков. При создании программы экспериментального обучения, установлено возможности учебной программы английского языка, предусмотрены основные виды и методы обучения, которые вызывают наибольший интерес. С помощью этих методов в процессе обучения английскому языку студенты смогут не только овладеть деонтологическими знаниями, но и использовать их в будущей лечебно-диагностической и профилактической-реабилитационной работе. Определена логика разработки экспериментальной развивающей программы с целью формирования деонтологической культуры будущих медиков в процессе изучения английского языка. Описаны целесообразные методы формирования деонтологической культуры будущих медиков, включении в методику преподавания иностранного языка. Разработаны типовые ситуации, характерные для профессиональной коммуникации, которые бы создавали мотивированный потребность в иноязычной общении и приближали процесс обучения к будущему профессиональному общению. Раскрываются психолого-педагогические условия формирования деонтологической компетентности будущих медиков.

Ключевые слова: *деонтологическая культура, английский язык, психологические условия, педагогические условия, будущие медики.*

Kaminska Iya, Foreign Languages department, National university after O.O. Bohomolets, teacher

PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL CONDITIONS OF FORMING DEONTOLOGICAL CULTURE OF FUTURE DOCTORS UNDER THE CONDITIONS OF ENGLISH LANGUAGE TEACHING

Summary

The article concerns the problem of organizing the experimental teaching English aimed at forming deontological culture in future doctors under the conditions of English language teaching. There is the analysis of researches and publications upon the issue of forming various aspects of deontological culture in the process of studying foreign languages. While developing the experimental learning program, I state English language learning program possibilities, and foresee basic types and methods of teaching, which acquire most interest. With the help of these methods students during the process of studying English language would be able not only to master deontological knowledge, but also to use it in their future therapeutic, diagnostic, preventive and rehabilitation work. There is a specification of logics of developing the experimental training program aimed at forming deontological culture in future doctors while studying English language. There is a description of efficient methods of forming deontological culture in future doctors, which are included into methodology of teaching English language. There is a design of typical situations, characteristic for professional communication, which provides motivation for foreign language speaking and approximate learning process to future professional communication.

There is an observation of psychological and pedagogical conditions of forming deontological proficiency in future doctors.

Keywords: *deontological culuture, English language, psychological conditions, pedagogical conditions, future doctors*

Постановка проблеми. У Законі про вищу освіту підкреслюється про необхідність забезпечення культурного і духовного розвитку особистості, засвоєння змісту навчання, який завершується здобуттям певної кваліфікації. У контексті нашого дослідження така кваліфікація стосується медичної спеціальності.

При цьому акцентується, що у сфері розвитку вищої освіти набуває її інтегрування в міжнародний простір, що сприяє переосмисленню вивчення іноземної мови, є передумовою для успішної професійної діяльності. Від рівня оволодіння іноземною мовою залежить ефективність засвоєння англійської фахової інформації студентами-медиками, що і сприяє формуванню деонтологічної культури.

Аналіз дослідження і публікацій. Відповідно до державних стандартів освіти системи неперервної мовної освіти повинна забезпечити можливість практичного володіння хоча б однією іноземною мовою. Дослідження проблеми формування різних аспектів деонтологічної культури в процесі вивчення іноземних мов подані у працях педагогів і психологів: Ю. Орел-Халік (культура спілкування), Г. Івашин (комунікативна культура), Ю. Юсеф (професійна комунікація), Т.Ширяєва (розвиток пізнавальної сфери), О.Касаткіна (комунікативна компетентність), І. Кузнєцова (емпатійна культура) та ін..

Незважаючи на розробки вчених і практиків з проблеми формування деонтологічної культури майбутніх медиків, однак праці, спрямовані на розвиток цілісного дослідження складових деонтологічної культури в умовах англійського навчання відсутні.

Метою статті є розробка визначення психолого-педагогічних умов експериментального навчання іноземної мови, спрямованого на формування деонтологічної культури майбутніх медиків в умовах англійського навчання.

Виклад основного матеріалу. Існують різні підходи до навчання англійської мови, однак найуживанішим є традиційний та комунікативний методи.

Формування деонтологічної культури майбутніх медиків в умовах англomовного середовища здійснювалося нами через професійно спрямоване оволодіння англійської мови. Метою процесу оволодіння іноземною мовою є навчання спілкування, яке в методиці викладання передбачає обмін інформацією, що здійснюється у процесі комунікативної взаємодії. Така взаємодія реалізувалася з використанням комунікативно орієнтованого навчання, яка пов'язана з розумінням, сприйняттям та оцінкою інших людей, а також з психічними процесами, які належать до когнітивних процесів: увага, мислення, пам'ять, увага і сприймання.

Погоджуємося з думкою Т. Ширяєвої, що іншомовне мовлення будемо розглядати не як мовленнєву діяльність чи засіб спілкування, а як вищу психічну функцію людини, її психічний процес, а тому оволодіння англійською мовою означає перенесення її мисленнєву та чуттєву площину, збереження її не просто в пам'яті, а в пізнавальній сфері [5] з метою формування деонтологічної культури.

На думку І.Зимньої, традиційний спосіб оволодіння мовою не передбачає активізації інтуїтивних процесів пізнання, зважаючи на його поза контекстну природу, яка пояснюється частковою чи повною відсутністю зв'язку між навчальним матеріалом та майбутньою практичною діяльністю [2]. Пізнавальна сфера суб'єкта процесу оволодіння англійською мовою має піддаватися зовнішньому впливу [1].

Тому психологічний вплив на майбутніх медиків реалізуватиметься нами як спеціально організований навчальний процес з використанням системи розвивальних впливів. Організовували навчальний процес згідно вікових особливостей студентів, провідних видів діяльності цього віку (навчання і спілкування), а методику – розробляти з метою формування цілісної структури особистості.

Організація експериментального навчання передбачала акцентуацію методики на розвиток психічних функцій, наслідком яких є засвоєння деонтологічних знань, розвиток особистісно значущих якостей і професійно важливих властивостей притаманних

висококваліфікованому фахівцю в галузі охорони здоров'я. Таке навчання ґрунтуватиметься на засадах розвивального навчання, що передбачає високий рівень труднощів пов'язаних із вивченням англійської мови.

Створюючи програму експериментального навчання, встановили можливості навчальної програми англійської мови, передбачили основні види і методи навчання, які викликають найбільший інтерес. У навчальному процесі виконували роль модератора і дотримувалися основних вимог щодо розв'язання навчальних завдань – проблемних ситуацій.

З метою формування деонтологічної культури майбутніх медиків у процесі вивчення англійської мови визначили логіку розробки експериментальної розвивальної програми (рис.1).



Рисунок 1. Логіка розробки експериментальної розвивальної програми спрямованої на розвиток складових компонентів деонтологічної культури

Паралельно вивчаємо індивідуальні показники студентів знань англійської мови: 1) поточний рівень знань англійської мови; 2) індивідуальні властивості (здібності до вивчення мов, темперамент) та їх психологію (особистісні якості, цінності).

З'ясовано, що відповідно вимогам до навчальної програми з англійської мови за професійним спрямуванням у вищому медичному навчальному закладі передбачає оволодіння професійно спрямованої іншомовної компетентності упродовж першого та другого років навчання, коли ще не отримано достатніх знань з обраної професії. Зауважимо, що й викладачі англійської мови не є медичними працівниками (як правило) тому вивчення англійської мови слід розглядати не як відокремлений предмет, а як складову професійної підготовки, яка ґрунтується на міжпредметних зв'язках, профільних дисциплін.

Формування деонтологічної культури майбутніх медиків відбувається на фоні засвоєння фонетичних характеристик фахових лексем, розвитку здатності слухового сприймання англійської комунікації, вироблення умінь та навичок усного спілкування, читання і розуміння прочитаного матеріалу.

Враховуємо також, що при організації навчання англійської мови на I-II курсах визначальними є два типи діяльності: навчальна і спілкування. Тому при складанні навчальної програми з формування деонтологічної культури, враховуючи, як зазначалося вище, психологічні особливості студентського віку.

Розглядаючи психологічні умови формування деонтологічної культури майбутніх медиків в умовах англійськомовного навчання, у плані інтелектуального розвитку майбутнього медика, оволодіння деонтологічними знаннями, важливу роль відіграє сприйняття, пам'ять, мислення. При організації навчальної діяльності враховували особливості спілкування, природної потреби у спілкуванні один з одним, але недостатньо розвиненого уміння спілкування.

Крім цього, у процесі встановлення змісту навчального матеріалу, мети і завдань ми спиралися на наукові дослідження та практичні розробки психологів і педагогів (Л.Аврахова, О.Данілевич, Н.Гайдай, І.Пацар, О.Харитонова, С.Ніколаєва, І.Захарчук, А.Янков, Т.Гужва, Є.Мансі та ін..).

Нами вибирався навчальний матеріал, теми, усні та письмові тексти з урахуванням майбутньої професії деонтологічного спрямування, яку визначали з урахуванням:

- клінічних дисциплін і предметів загального медичного циклу, навчальних курсів “Медична етика“ і “Біоетика“, “Медична деонтологія“;
- навчити майбутніх медиків використовувати англійську мову як засіб поповнення професійних знань і формування деонтологічних знань, умінь та навичок;
- прагнення оволодіти студентами англійською мовою і отримати спеціальні знання.

Розроблені типові ситуації, характерні для професійної комунікації, які б створювали вмотивовану потребу в іншомовному спілкуванні і наближали процес навчання до майбутнього професійного спілкування.

Ми передбачали, що з допомогою автентичного змісту навчального матеріалу, методичних прийомів і комунікативних завдань студенти засвоюватимуть інформацію про деонтологічну культуру в цілому і її складові. Зокрема, навчатимуться нормативному мовленню і поведінці професійної діяльності у процесі самої комунікації на заняттях англійської мови.

При визначенні методики навчання англійської мови професійного спрямування, спрямованої на формування деонтологічної культури, ми обрали комунікативний метод. Оскільки він стимулює комунікативні процеси, активізує студентів висловлювати свої думки, виражати емоції та почуття, проявляти невербальну поведінку та управляти нею.

У методиці навчання іноземних мов відомі такі інноваційні лінгвістичні методи: граматико-перекладні; прямий; читальний; ситуативний; аудіо-лінгвістичний; когнітивний; емоційно-гуманістичний; комунікативний; мовчазний метод (The Silent Way); метод Microwave (“Мікрохвильовий прилад“), метод ситуативного підсилення (Hall’s Situational Reinforcement) та ін. Кожен із цих методів є цінним, але будемо використовувати такі інноваційні методи, які допоможуть досягти поставленої меті.

У контексті нашого дослідження використовували систему методів і прийомів когнітивно-емоційного стимулювання формування деонтологічної культури у студентів.

Основними формами організації учіннєвої діяльності студентів на заняттях англійської мови була колективна (в парі, малих групах) та індивідуальна.

Вважаємо, що процес формування деонтологічної культури майбутніх медиків буде більш оптимальним, якщо оптимізувати методику навчання студентів. Методика викладання англійської мови спрямованої на формування деонтологічної культури ґрунтується на дотриманні комунікативності та навчанні, яке наближене до реальної професійної ситуації. У методику експериментального навчання включили доцільні методи формування деонтологічної культури майбутніх медиків:

Ділові та рольові ігри, метою яких було моделювання майбутньої професійної діяльності лікаря, програвання ситуацій, пов'язаних із відпрацюванням етики ділового спілкування, комунікативної культури і поведінки. З метою інтенсифікації та оптимізації процесу формування деонтологічної культури майбутніх медиків створювали і використовували рольові комунікативні ігри. Для цього розробили комплекс вправ. Застосовуючи на заняттях елементи ділової гри, враховуючи психологічні особливості студентів, рівень професійних знань та знань англійської мови.

Метою введення у навчальний процес гри, на нашу думку, є формування навичок довірливого, емпатійного спілкування, уміння слухати, розрізняти за жестами, мімікою і поставою стану пацієнта; розвиток логічного, критичного і пропедевтичного клінічного мислення; розвиток особистісних і професійних якостей.

Центральним елементом рольової гри є проблемна ситуація, яку розробляли з урахуванням індивідуальних особливостей студентів:

- фронтальну, гру яку можна розв'язати зусиллями усієї групи;

- групову, яку розв'язували окремі групи, які об'єднали за рівнем володіння англійською мовою;
- індивідуальну, яка вирішувалася самотійно.

Метод конкретних ситуацій (МКС), або кейс-метод. Кейс, у перекладі випадок, передбачає комплексний аналіз конкретних ситуацій, їх обговорення, ознайомлення з різними підходами до вирішення проблеми. Метод орієнтує студентів допомагати адаптувати майбутню діяльність.

Метод проектів привчає майбутніх медиків здійснювати пошук необхідної інформації; послідовно й логічно викладати свої думки, обдумувати і формулювати основні ідеї з певної теми, створювати презентації у форматі Power Point. Майбутні медики навчаються протягом 7-10 хв. виступати і спонтанно відповідати на поставлені запитання.

“Мозковий штурм” – формування тематичного спрямованих запитань, які можуть формулювати студенти один одному; які можуть бути записані на дошці і кожен студент має дати на них відповідь записується на дошці для подальшого повторення студентами.

Використання мультимедійних технологій, за допомогою яких інформація подається в ефективній формі, звичайні письмові вправи “Fill in the gaps” набувають нового сенсу і переходять з розряду письмової до обговорення. Студенти активно підключають комунікативні здібності і доводять англійською мовою ту чи іншу лексичну одиницю. При цьому у майбутніх медиків такі вправи на говоріння збільшують лексичний деонтологічний запас, мовний етикет, особливості мовленнєвої поведінки.

Прямий метод. Прямий метод забезпечує ініціативне говоріння, яке характеризує ступінь володіння усним мовленням, тобто впевненість студента при веденні розмови англійською мовою професійного спрямування; уміння розпочати, підтримати та завершити розмову; ставити запитання та відповідати на них.

Інтернет – спілкування як потужна комунікаційна база, яка дозволяє спілкуватися онлайн у різних форматах. Інтернет виступає методом

формування окремого виду сленгу студентів, який включається у загальну культуру молоді. Адже дуже часто на позначення дефініції мовець не знаходить лексеми у літературній мові, а скорочені поняття функціонують у професійному іншомовному мовленні. Сленгове визначення все частіше стає нормативним і адаптується в літературній мові.

Поповнення словникового запасу, який необхідний для засвоєння інформації про деонтологічну культуру. Здійснювався за допомогою системи прийомів інтелектуально-емоційного стимулювання процесу формування деонтологічної культури майбутніх медиків.

“Clustering“ – *кластери*, спосіб графічної організації матеріалу шляхом звуження понять до ключових слів із даної теми та розширення понять від ключового слова [4].

Кубування, методичний прийом спрямований на актуалізацію та закріплення знань та розвитку критичного мислення [4].

“Мікрофон“, висловлення думок вголос, їх обговорення, що запобігає появі помилок та допомагає робити умовиводи, які коректуються викладачем і студентами.

За допомогою названих вище методів у процесі навчання англійської мови студенти зможуть не лише опанувати деонтологічними знаннями, а й використовувати їх у майбутній лікувально-діагностичній та профілактично-реабілітаційній роботі. Обрана нами методика формування деонтологічної культури через експериментальне навчання англійської мови допоможе студентам удосконалити особистісно значущі якості та розвивати професійно важливі якості та деонтологічні знання, формувати стійкі навички поведінки у професійній діяльності відповідно до норм і правил деонтологічної культури медичного фахівця.

Дотримуючись етапів формування іншомовної компетенції використовували три групи вправ: дотекстові (pre-text), текстові (text) та післятекстові (after-text). Вправи були розроблені за фаховим матеріалом

теоретичних та практичних, перед клінічних та клінічних навчальних дисциплін.

Звертаємо увагу на те, що для текстів, які використовували для формування деонтологічної культури застосовували автентичні синтезовані тексти (synthesized) [L.Trimble]. Ці тексти запозичені з автентичних двох, трьох джерел, які створили для навчальних матеріалів з деонтологічним змістом. Одночасно курс англійської мови за професійним спрямуванням можна вважати результатом міжпредметних зв'язків англійської мови та спеціальних медичних дисциплін. унаслідок чого текст є якісним та достовірним інформаційним і пізнавальним матеріалом.

Дотекстові вправи (pre-text) використовували з метою подолання труднощів розуміння деонтологічних (фахових) термінів та підготовки до читання текстів за спеціальністю.

Післятекстові вправи включали систему завдання на ідентифікацію і використовувалися з метою формування у майбутніх медиків поведінки лікаря з хворими: problem-solving and decision making; interpreting, role-play; written work; using information from the text for problem-solving and decision-making activities.

У процесі вивчення англійської мови, орієнтованої на формування деонтологічної культури майбутнього лікаря, найпоширеніший прийом є читання тексту з використанням текстових вправ (text).

Через читання і переклад деонтологічних текстів на практиці втілюється поступовий перехід від вивчення англійської мови до її практичного використання із метою формування деонтологічної компетентності.

Завданням текстових вправ є знаходження у тексті необхідної лексичної інформації для підтвердження чи обґрунтування своїх думок, значень ключових одиниць тексту та виписування термінів для підготовки до виступу чи складання плану.

Завдання 1. Fill in the missing words (заповніть пропущені слова)

Завдання 2. *Match word combinations with their translation* (комбінація слів з їх перекладом)

Завдання 3. *Look at the pictures and name the objects of fire fighting clothing* (Подивіться на фотографії) і назвіть об'єкти

Завдання 4. Відповісти на запитання тексту. Наведемо приклади:

1. Read the text and ask some general, alternative, special and "tail" questions to it. (Прочитайте текст та складіть загальні, альтернативні, спеціальні та розділові запитання до тексту).

2. Skim through the text quickly. Try to understand its main idea. Answer the questions. (Швидко прогляньте текст, спробуйте зрозуміти його основний зміст та дайте відповіді на запитання).

З метою розвитку емпатійної налаштованості на медичний процес застосували вправи на діалогічне мовлення, які імітували реальне предметне спілкування. Систему вправ розробляли з урахуванням рівня пізнавальної активності:

1) вправи на розігрування діалогів за аналогією, спрямовувалися на репродуктивне нормативне спілкування між лікарем і хворим;

2) вправи на репродуктивно-продуктивний рівень комунікації (польова гра);

3) творчі вправи (автентичні) спрямовані на розвиток творчого мовлення, яке передбачає висловлювання від себе.

Підвищенню ефективності роботи в парах сприяють такі прийоми як "*рухомі шеренги*", "*карусель*" та "*натовп*", що передбачають переміщення учасників спілкування та зміну мовленнєвих партнерів. У "*шеренгах*" учні стають обличчям один до одного у дві шеренги та обмінюються репліками з партнером, навпроти якого вони опинилися. Після першого обміну репліками шеренги переміщуються, в результаті чого створюються нові пари. Покажемо це на схемі, де колом означене місце вчителя, квадратами - вихідні позиції учнів, а стрілками - напрям, у якому рухатимуться шеренги.

В "каруселі" учні утворюють два кола - внутрішнє і зовнішнє, де вони стоять також обличчям один до одного. Кола рухаються у протилежних Напрямах, що забезпечує зміну мовленнєвих партнерів. У "натовпі" учні вільно пересуваються по аудиторії, обираючи собі співрозмовників. Кожен з учасників спілкування може змінити 3-4 партнерів

З метою активізації розвитку деонтологічних знань сприяли запитання творчого характеру:

1. *Read the dialogue. Complete it with your own statements.* (Прочитайте діалог, доповніть його своїми висловлюваннями).

2. *Mark "true" or "false".* (Скажіть "правильне" або "неправильне" твердження).

3. *Agree or disagree.* (Погодьтеся або не погодьтеся).

Одночасно із формуванням іншомовної деонтологічних компетентності поповнювали професійне мовлення розмовним сленгом у медичній сфері, що дозволить відчувати моральну і психологічну стабільність та впевненість під час спілкування з іншомовними колегами і пацієнтами.

Велика кількість прикладів медичного сленгу описана в ілюстрованому словнику американського сленгу С.Флекснера [7].

Враховуючи насиченість медичної професійної мови лікарською термінологією, лікарі і студенти схильні до її спрощення. Протягом повсякденного спілкування, аналогічно українській мові, студенти медичних закладів та лікарі використовують загальноприйняті поняття, які у представників однієї і тієї ж сфери не викликають труднощів у розумінні. У першу чергу це обумовлено величезною кількістю термінів і понять, які викликають незручність навіть при вимові, відповідно, в цілях мовної економії вживаються скорочені форми, або метафоричні порівняння, які характеризують певне поняття, подію чи явище:

Doc – лікар лікарю;

Dr. Feelgood – лікар, який виписує ліки не задумуючись (лікар відчувай себе добре);

Baby catcher – акушер (досл. ловець малюків);

Gasser – анестезіолог (газовщик);

Knife happy – опис дуже “активного” хірурга (радий помахати ножем);

Shadow gaser – рентгенолог (розглядач тіней);

Tern – інтерн; Rear Admiral – проктолог.

Висновок. Психолого-педагогічні умови процесу формування деонтологічної культури майбутніх медиків в умовах англомовного навчання полягають у взаємозв'язку учіннєвої діяльності у вищому медичному навчальному закладі, зокрема на заняттях з англійської мови з психологічним особистісним становленням студента у період первинної професіоналізації, а також оптимізації навчального процесу, введення інтерактивних форм і методів роботи із студентами. Навчальна діяльність повинна включати сучасні педагогічні технології, методи активізації учіннєвої діяльності студентів.

Психологічні умови ґрунтуються на основних психічних процесах пізнавальної сфери студента в умовах англомовного навчання:

- пам'яті, зокрема відтворювати і вибирати з довгострокової пам'яті необхідного іншомовного лексичного матеріалу, адекватного комунікативній ситуації деонтологічного змісту;
- мислення (відкритості, гнучкості, нестандартності, асоціативного ряду, розвиненості внутрішнього плану дій), які визначають уміння лінгвістичного і смислового зв'язку, виражати думку, продукувати кожну фразу;
- мови і мовлення, зокрема на заняттях англійської мови;
- сприймання і розуміння іншомовного мовлення;

Педагогічні умови полягають у:

- створенні сприятливого освітнього середовища;
- дотриманні традиційних принципів навчання (науковості, міцності знань, наочності, зв'язок з навколишнім середовищем, індивідуального та диференційованого підходів та ін..) культурологічного принципу та культурологічного підходу, принципу духовності;

- застосуванні інноваційних лінгвістичних методів;
- добір доцільних методів формування деонтологічної культури майбутніх медиків.

Названі психолого-педагогічні умови формування деонтологічної культури майбутніх медиків взаємопов'язані, взаємообумовлені та взаємопроникають один в одного, жодна не може бути використана без урахування інших. Вони допоможуть майбутнім медикам досягти високого рівня культури мовлення, культури спілкування, культури поведінки та емпатійної культури, які будуть достатніми для проявів деонтологічної культури у майбутній професійній діяльності.

Список використаної літератури

1. Бурлачук Л. Ф. и др. Основы психотерапии: Учебн. пособие для студентов вузов, которые обучаются по спец. «Психология», «Соц. педагогика» / Л. Ф. Бурлачук, И. А. Грабская, А. С. Кочарян. – К. : Ника-Центр ; М. : Алетейа, 1999. – 320 с.
2. Зимняя И. А. Психологические аспекты обучения говорения на иностранном языке / И. А. Зимняя. – М. : Просвещение, 1978. – 158 с.
3. Китайгородская Г. А. Интенсивное обучение иностранным языкам. Теория и практика / Г. А. Китайгородская. – Издательство : Высшая школа, Школа Китайгородской, 1992. – 280 с.
4. Філоненко М.М. Психологія особистісного становлення майбутнього лікаря [текст] монографія / М. М. Філоненко. – К.: Центр учбової літератури, 2015. – 334 с.
5. Ширяева Т. М. Психолінгвістичні засоби розвитку пізнавальної сфери студентів в умовах оволодіння іноземною мовою : дис.. ..канд.психол. наук : 19.00.07 / Ширяева Тетяна Михайлівна : Нац.університет «Острозька академія». – Острог, 2009. – 256 с.
6. Liz and John Soars New Headway Beginner Student's Book. — Oxford university Press, 2002.

7. Wentworth H., Flexner S.B. Dictionary of American Slang. 2nd supplemented edition. New York, Crowell, 1975

References transliterated

1. Burlachuk L. F. y dr. Osnovy psykhoterapyi: Uchebn. posobie dlya studentov vuzov, kotorye obuchayut-sya po spets. «Psykhologiya», «Sots. pedahohyka» / L. F. Burlachuk, Y. A. Hrabskaya, A. S. Kocharyan. – K. : Nyka-Tsentr ; M. : Aletya, 1999. – 320 s.

2. Zymnyaya Y. A. Psykholohicheskiye aspekty obucheniya hovoreniya na ynostrannom yazyke / Y. A. Zymnyaya. – M. : Prosveshchentye, 1978. – 158 s.

3. Kytayhorodskaya H. A. Yntensyvnoye obucheniye ynostrannym yazykam. Teoryya y praktyka / H. A. Kytayhorodskaya. – Yzdatel'stvo : Vysshaya shkola, Shkola Kytayhorodskoy, 1992. – 280 s.

4. Filonenko M.M. Psykholohiya osobystisnoho stanovlenniya maybutn'oho likarya [tekst] monohrafiya / M. M. Filonenko. – K.: Tsentr uchbovoyi literatury, 2015. – 334 s.

5. Shyryayeva T. M. Psykholinhvistychni zasoby rozvytku piznaval'noyi sfery studentiv v umovakh ovolodinniya inozemnoyu movoyu : dys.. ..kand.psykhol. nauk : 19.00.07 / Shyryayeva Tetyana Mykhaylivna : Nats.universytet «Ostroz'ka akademiya». – Ostroh, 2009. – 256 s.

6. Liz and John Soars New Headway Beginner Student's Book. — Oxford university Press, 2002.

7. Wentworth H., Flexner S.B. Dictionary of American Slang. 2nd supplemented edition. New York, Crowell, 1975